

Leto II

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 4

Naročnina: letno Din 24.—
polletno „ 12.—
četrletno „ 6.—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Kleveta je zadnje orožje težko ogroženih propalic!

Naskok je odbit!

«Calomniez, calomniez — il en restera toujours quelque chose.»

Te dni je neki narodni poslanec začel z gonjo proti »Zboru«, trdeč, da se »Zbor« izdržuje z denarjem, katerega prejema od neke tuje države.

Temu poslancu je tako »Zbor« kot tovariš Dimitrije Ljotić na vsa stavljenja vprašanja odgovoril — on pa nam je ostal dolžan odgovorov na naša vprašanja, katere smo mu stavili ob priliki njegovih trditvev.

Zato smo vložili proti njemu pri sodišču tožbo za žalitve in klevete, s katerimi nas je napadel.

Toda takoj za tem se je začela nova gonja kot nadaljevanje prve. Ta kampanja prekipeva v natolcevanjih in sumničenjih, čeprav postavlja na zunaj »Zbor« in njegovega predsednika izven vsakega suma.

Ta gonja se je začela ob povodu osnovanja »Tehnične Unije« v Zagrebu, v katerem so sodelovali tudi neki člani »Zbora« iz Zagreba brez vednosti vodstva gibanja in njegovega predsednika. Tudi tu se je izkazalo, da na »Zbor« in na njegovo vodstvo ni padel niti najmanjši sum.

To pa naših neumornih nasprotnikov ne moti. Čeprav je vsa ta gonja proti njihovem pričakovanju samo pokazala ogromno moralno vrednost in načelnost »Zbora«, kričijo naši sovražniki na ves glas kot brez pravega povoda kričeči otroci. To pa delajo zato, da bi prikriili vso veličino naše moralne zmage; zato nemirno mahajo z rokami, se čudijo, vrtiljo glave — da bi vsaj tako dokazali, da so »odkrili« neko umazanijo, neko sramoto!

Ej, gospoda — poznamo dobro to taktiko. Ona je osnovana na znani površnosti povprečnega človeka, ki se ne poglubi v nobeno stvar, toda vendar hoče o vsem soditi. Ta taktika je bila ob času francoske revolucije izražena od duhovnih bratov naših današnjih obrekovalcev z znanimi besedami: »Calomniez, calomniez — il en restera toujours quelque chose!« (Klevetajte, klevetajte — nekaj bo že ostalo od tega!)

Vedno bomo našli povprečnih dobričin, ki bodo ob omenjanju »Zbora« rekli: »A tako, sedaj vem — ujeli so jih pri tiho-tapstvu nekega denarja iz Nemčije...« ali: »To so najbrž tiste vojne ladje, katere jim je Mussolini daroval...« ali: »Že vem, to so tisti, katere so zasačili, da so hoteli prodati naše zadrugarstvo...«

S tem pa računa vsa ta gonja.

Lahka je borba z lojalnim nasprotnikom, ki je častivreden in dostojen. Takemu sovražniku radi dovolimo, da nam postavi kakršnokoli vprašanje in zahteva dokaze. Tak nasprotnik bo tudi pošteno priznal, da ni nobenega zla v našem delu — če ga sam ni mogel najti.

S podlim, pokvarjenim, nesramnim in manjvrednim nasprotnikom pa je težko priti na kraj rednim potom.

Predvsem ga ne moremo zgrabiti, kaj pravzaprav trdi. On reče na primer: »Ljotić ni sprejel denarja iz Nemčije. Ljotić je odklonil ponudbo.« »Zbor« ni sprejel denarja itd. — zraven pa zabavlja, dviga roke, se čudi, podčrtava nekak škandal itd.

Drugo pa je, da ga nihče ne more pregovoriti, nihče ga ne more spraviti na pravo pot. »Ni »Zbor« dobil denarja, dobro — potem pa je dobil trgovsko brodovje.« »Niti to ni čisto tako — a kdo

trdi, da ni dobil aeroplana?« — »Nimajo aeroplana, to nič ne pomeni; hoteli pa so zgrabiti v svoje roke vso mednarodno trgovino.« — »Pa niti to ni tako, kaj pravite? E, potem je pri tem gotovo bil neki drugi vrag...«

Mi vse to vemo in zato pošiljamo vsem takim podlim, pokvarjenim in nesramnim tipom — ki nam delajo čast že samo s tem, da niso z nami — sledeče sporočilo s prošnjo, da ga dobro proučijo in se po njem v lastnem interesu ravnajo:

Mi smo politično družabno gibanje. Priznavamo vsakomur pravico, da zasleduje naše delo in naše lastnosti, da zahteva dokaze za naše trditve. To pravico priznavamo vsakomur, ker se naše delo tiče vsakogar.

Toda, če nas kdo hoče na tak način z natolcevanji, podtikanjem in aluzijami podlo predstaviti javnosti take, kakršni nismo — če zahteva od nas dokaze, sam pa noče podati dokazov za svoje trditve — če nas hoče očitno zlonamerno uni-

ževati, blatiti ali postaviti pod kak umazan sum — tedaj mora vedeti, da moramo ravnati z njim tako, kot se sam ni nadal!

Dobrohotnim dovoljemo vse, ker imamo čisto vest in čist obraz, pa se nobenega osnovega resnega preiskovanja ali kritike ne bojimo.

Zlohotnim pa, ki se poslužujejo gori navedenih nazadnjaških metod svojih prednikov iz francoske revolucije — »klevetajte, klevetajte — nekaj bo že ostalo od tega...« — moramo jasno povedati: Nekaj bo res ostalo — toda tisto bo padlo najprej po vaši koži!

Nismo nasilniki. Daleč smo vsi od tega. Smo pa pošteni borci. Hitimo skozi brezobzirno težko borbo k velikemu cilju, ki ni samo naš cilj, marveč splošno narodni cilj. Naj nas nihče zlohotno na tem potu ne ustavlja. Če pa se bo to kljub temu zgodilo, bo šlo to na njegovo nevarnost. In naj se potem nikar nihče ne pritožuje, da se ni mogel z nikomur posvetovati in da ga ni nihče svaril.

Naskok je odbit! Kot resni borci čakajmo smelo na naslednjega. Naprej v borbo — do zmage luči nad temo!

(Iz »Otažbine«, Beograd.)

Veselica v sračjem gnezdu

»Slovenski dom« in ata »Narod« (čudna družčina), sta si na en in isti dan 18. t. m. privoščila Ljotičevce. Ata »Narod« so naenkrat proglasili še pred petomajskimi volitvami iz kroga Ljotičevcev izključena Luko Kostrenčiča za vnetega — zborša, »Slovenski dom« pa se sprašuje, iz kakšne bližine pozna Nemčija našega Ljotiča.

Ko smo to slednje brali, nam je nehote prišlo na misel vprašanje, iz kakšne bližine poznajo Phoenix, Standard Oil Vacuum Compagnie, Brodarski sindikat, beograjska borza, in še mnoge druge »prekoristne« ustanove, najozje prijateljčke našega »Slovenskega doma«, katerim pa ni bilo potrebno, da bi sami vihteli meč v svojo obrambo pred »klevetami«, temveč so pustili čisto druge vihteti — čudni svinčnik, da se skrjuje resnica. Čeprav pa se je širila resnica samo po ustnem izročilu, vendar smo čitali v časopisih tudi delna priznanja. Brali smo o »slovitih židih« iz »Phoenixa«, ki so posredno iz težko prigaranih vplačil naših zavarovancev izplačevali prav sumljive subvencije v inozemstvu. Kljub temu pa razni prijateljčki »Slovenskega doma« ne samo, da niso odklonili sestankov s tistimi »slovitimi židi«, temveč so jih poznali iz takšne bližine, da so njih imena kar skupno natisnjena v »Službenih novinah« Savske banovine. Ko pa se je za vse izvedelo, je bilo zanimivo opazovati, kako so se hoteli »Domov« prijateljčki iznebiti »Phoenixa« z — vihtenjem čudnega svinčnika. Vprašanje, kaj bo z vplačili naših zavarovancev, je zadnje dni stopilo kar v ozadje. »Vse bolj zanimivo se zdi, kako se bo načeta afera, v kateri zopet tiče v ozadju židje, nadaljevala, kaj bo še vse poučnega »prinesla, in kako se bo končala.« modruje »Slovenski dom«, mi pa pravimo, da želimo našim zavarovancem, da bi se afera, s katero so le-ti tako občutno prizadeli, končala tako, kakor se bo končala za lase od »Slovenskega doma« in njemu podobnih, privlečena »afera« v Zboru, s katero namreč ne bo prav nihče prizadet razen — klevetnikov.

Naravnost ganljiva pa je skrb »Doma«, ki jo izraža dne 19. t. m., da bi nam-

reč »neprijetne ugotovitve«, ki so dosedaj prišle na dan, utegnile zelo škodovati ne samo Ljotičevim gospodarskim organizacijam, temveč tudi njemu samemu in njegovem gibanju.

Res je namreč ravno nasprotno. Do sedaj je strankarski dnevni tisk, kakor po dogovoru, o Ljotičevem gibanju molčal. Sedaj govori ves jugoslovanski tisk o Ljotiču, ljudstvo pa, ki ima lep pregovor, glaseč se: »Če se psu na rep stopi, zavili.« vidi iz tega, da je tov. Ljotić stopil strankam temeljito na kurja očesa, pa da zato sedaj cvilijo.

Da evilež ni afera, pa ljudstvo prav dobro vè. Ljudstvo vè, da je afera olepševalni izraz za tatvine velikih gospodov, ki so sicer, seveda, zelo ugledni v strankarski politiki. V sedanjem cviležu strank pa vidi ljudstvo, da so Ljotičeve gospodarske organizacije (zadruga) prodale za dobro ceno pridelke našega kmeta (slive, jabolka, grozdje itd.) v Nemčijo in zato tudi prejelo pošteno zasluženi denar, ki je šel izključno samo v korist kmeta. To prodajo kmečkih pridelkov je prav uspešno za našega kmeta izvršil g. Danič, ki je pred 18imi leti prestopil iz židovske v pravoslavno vero, ne da bi tov. Ljotić za ta takratni dogodek vedel.

Poleg tega je tekom leta 1936. tudi sicer prodala Jugoslavija mnogo blaga v Nemčijo, ni pa sama dovolj blaga kupovala v Nemčiji, tako da Nemčija ni mogla plačati Jugoslaviji kupljenega blaga, marveč ji je ostala dolžna 500 milijonov. (Odtod tudi tista bajka od 500 milijonov nemškega kapitala, o kateri so naši priljubi strankarji toliko pisali.)

Ker se merodajni niso zganili, da ukrenejo vse potrebno, da naši državljanji pridejo do svojega denarja, je na privatno pobudo naših gospodarskih krogov in Nemčije ustanovljena »Tehnična unija za gospodarsko obnovo«, ki naj bi uredila izmenjavo blaga med Jugoslavijo in Nemčijo tako, da bi Nemčija stalno lahko plačevala Jugoslaviji dolžno blago na bazi: »blago za blago«, na kateri se-daj pri deviznih zaporah temelji vsa kupčija z inozemstvom.

Ker pa je v to Unijo vstopil tudi go-spod Danič, tov. Ljotić pa je medtem že

zvedel za preteklost Daničevu, je tov. Ljotić iz načelnega stališča radi tega odklonil vsako sodelovanje z unijo že meseca decembra 1936.

Strankarski evilež je prišel torej za dobra dva meseca prepozno in vsa vsebina tega cvileža ni ničesar drugega kot to, da je tov. Ljotić v letu 1936. s posredovanjem gospoda, za katerega ni vedel, da je krščen žid, dobro prodal kmečke pridelke Nemčiji, da pa je že pred dveh meseci prekinil vsako zvezo s tem gospodom, t. j. takoj, čim je zvedel za njegovo zgodovino. Dokler je torej g. Danič bil v službi Ljotičevih zadrug, je delal uspešno v kmetovo korist. Česa drugega, tudi, če bi slučajno res imel namen, (za kar pa ni nobenih podatkov) pa sploh ni imel časa storiti!

Iz vsega tega vsak človek z zdravom pametjo tudi vidi, da to ni nobena afera, ker ne gre za tatove, da pa se tudi že v javnem življenju Jugoslavije opaža blagodejen vpliv Ljotičeve ideologije.

Prej smo — žal — često brali, da so židje v družbi raznih strankarskih veljakov — kradli, pa so te resnične afere vedno kar zaspale. Sedaj smo pod vplivom gibanja tov. Ljotiča že toliko boljše, da smatramo za afero že samo dejstvo, da je kje sodeloval kak krščen žid, čeprav ni ničesar ukradel!! To pa je vsakakor lep napredek, lep korak naprej k izboljšanju morale v našem javnem življenju, k ljudskemu prepovedu, za katerim stremi Zbor.

Na drugi strani pa tembolj pada v oči vsa nemoralna poklicnih strankarskih politikov, ki se v svoji podlosti ne strajajo zlobnih, demagoških ali pa gospodarskidijskih trditvev, češ, da je z nekakimi tehničnimi unijami kdorkoli hotel čim širše zavojevati jugoslovanska narodna bogastva in gospodarsko delavnost, zato ker je hotel za stalno urediti tisto, kar bi bila dolžnost merodajnih, ki pa radi strankarskih skrbi nimajo časa za to.

Tako prežvekuje »Slovenec« z dne 23. t. m. v zvezi s tem beograjsko »Pravdo« in piše o novi senzaciji, o Tehnični uniji tudi v — Ljubljani! Pred šestimi meseci da je bil baje za to protizakonit sestanek v — Mariboru. Udeleženci so se prepoznali po časopisu v levem žepu. Po tri in tri je neki neznanec prepelejal v luksuznem avtomobilu v neko dvorano.

Ko bereš vse to, te kar mravljinici spreletavajo. Zdi se ti, da se ti odigrava pred očmi prizor iz kakšnega romana za španske inkvizicije, kjer je Veliki inkvizitor zbral na zborovanje vse svoje v rdeče domine skrite rablje. Le iz dveh lukenj v rdečem platnu srepo gledajo vate oči tajinstvenih mož. Nikogar ne poznaš, čeprav jih je v tej mračni dvorani, kar dvesto! Pa vendar policija ničesar ne ve o tem! (Lep kompliment šefu mariborske policije)

Ko so se vsi zbrali, so se pojavili trije neznanji gospodje, govorili, in delili »jurje« za potne stroške. Potem so vsi odšli...

Zelo bujno fantazijo mora imeti »Slovenec«, če misli, da je naše ljudstvo še tako trapasto, da bo požrlo kot golo resnico vsako traparijo, kakršnih se najde le v brošurah po dinar. (Grofica beračica, Strah na Sokoljem gradu, Šerlok Holmes itd.). Res slaba mora presti strankam, če že iščejo snovi proti Zboru iz — Grofic beračic!

Toda, kar je bolj usodepolno, je to, da je »Slovenec« baže katoliški list, ki naj bi bil v službi krščanske resnice. Kaj misli »Slovenec«, da bodo taki članki res služili za vzor naši mladini? Kje naj si potem mladina išče vzorov, če jih ne najde niti pri tistih, ki so vzeli patent na krščansko moralo? Radi takih mladinskih vzorov tudi peša vera, pa potem seveda ne pomaga farizejsko zavijanje oči in tarnanje, da vera peša. Vzori, vzori, preljudi »Slovenec«!

Naravnost gorostasna politična nemoralna pa veje dne 22. t. m. iz zavratnega dopisa »Slovenskega doma«. V ta katoliški in nekrščanski »samokresni list« pride namreč vsa tista parfumerija, katere niti »Slovenec« več ne prenese.

Svetohliško zavijajoč oči kot Mollifèrov Tartuffe čveka ta list, da se vse bolj širijo glasovi, da bo Zbor prenehati biti politična organizacija, da bo stopil z — JNS, morda pa tudi z nekaterimi drugimi političnimi strankami v splošen fašističen pokret, pa se mu pri tem niti ne sanja, da je s takim čvekanjem čisto navadna framasonska papiga, ki obrača plašč po vetru, ki pihlja od severa.

Kaj pravijo trezni gospodarski krogi k »aferei« Diamantsteina

Poleg strankarskih demagogov in akrobatov so se že jeli oglašati tudi nepristranski resni ljudje iz vrst naših gospodarstvenikov, ki gledajo »afero« Diamantstein-Danič čisto drugače. Tako piše »Trgovski list« v Ljubljani dne 22. t. m. sledeče:

Afera Diamantsteina.

Na senzacionalen način poroča beograjsko časopisje, zlasti pa »Politika« že nekaj dni o aferi zagrebške »Tehnične unije«, kakor da bi šlo tu za afero, ki bi se mogla primerjati z našimi največjimi aferami, kakor našičko, židom Regenstreifom, gradnjo železnice po tujih družbah, raznimi tihotapskimi aferami, invalidsko afero itd. V resnici pa je stvar precej drugačna in iz vse afere »Tehnične unije« je ostala le afera žida Diamantsteina, ki se je pri nas lepo prekrstil v Milana Daniča.

Kajti predvsem je treba omeniti, da »Tehnična unija« še ni začela delovati in da tudi nihče ni bil oškodovan. Če se kljub temu o tej aferi piše tako na široko, mora človek nehoti dobiti vtis, da niso ustvarili afero stvarni razlogi, temveč čisto posebne špekulacije, ki tudi niso brez zveze z zavistjo konkurence. Ni pa niti izključeno, da se je hotelo pokazati, da nima afer le Beograd, temveč so te tudi v drugih krajih.

Afera sama je danes že prav za prav likvidirana in zato ne bi bilo treba o njej še pisati. Toda afera je dala tudi dober nauk, ki zasluži, da se poudari.

Poglobitev naših trgovskih odnosov z Nemčijo je na vsak način zahtevala ustanovitev posebne organizacije v Jugoslaviji, ki bi pospeševala te trgovinske odnose. Enako pa bi bila potrebna podobna organizacija tudi v Nemčiji, obe organizaciji pa bi delovali skupno in složno. Na tej zamisli je bila ustanovljena tudi družba »Technische Union« v Zagrebu.

Kakor pa je bila zamisel nove družbe pravilna, tako je bila njena izvedba slaba in napačna. Namesto da bi se Nemci obrnili na naše znane gospodarske ljudi, da bi pred ustanovitvijo družbe vprašali za svet tudi naše gospodarske liste, so zaupali vse nekemu Milanu Daniču, ki ga v naši gospodarski javnosti sploh nihče poznal ni.

Toda podobna družba je potrebna in tako v našem kot v nemškem interesu je, da se ustanovi organizacija, ki bo pospeševala trgovinske odnose med Nemčijo in Jugoslavijo. Toda takšno organizacijo naj ustanove v Jugoslaviji pravi zastopniki našega gospodarstva, naši jugoslovanski gospodarski ljudje, pa tudi ne bo nobene nepotrebne afere.

To je nauk afere Diamantstein in ta nauk naj ne bo zaman!

(Masten tisk je naš — op. uredništva »Zbora«.)

»Jugoslovanski Lloyd« v Zagrebu, z dne 20. t. m. pa piše:

»Zakaj se pretirava v aferi Tehnične unije?«

Tehnična unija ni napravila naši državi, narodu in našemu gospodarstvu nobene škode, v kolikor je ne bo napravila brezvestna in brezobzirna beograjska

Da se mu je pri tem pridružila »Slovenska beseda« in »Neodvisnost«, ni nič čudnega.

In tako so se končno le znašli mariborska od Mačka odvisna »Neodvisnost«, ljubljanska »Slovenska beseda«, katere očetje jamčijo za to, da njihova beseda nikdar ne bo meso postala, samokresni list, ki se sam imenuje »Slovenski dom«, stari ata »Narod«, nikdar ne licemerni »Slovenec« in vedno načelna »Delavska politika« z Batinimi oglasi, sedaj pa v prav resničnem sračjem gnezdu strankarske »demokracije«, kjer lepo valijo — klopotee...

Edino »Zbor« pa gre kljub vsem klevetam nevzdržno naprej do zmage. Materijalno najrevnejša politična organizacija v državi, kot je to bila doslej, moralno pa je le še pridobila z vso to gonjo proti njej. Nadaljevala bo neizprosno borbo proti židovstvu in vsem njegovim hlapcem, pa za stanje in njegove prave zadruge in stanovce. Veselica v sračjem gnezdu pa se bo kaj kmalu žalostno končala. Zadušila se bo v dišavah lastnih klopotev.

gonja proti — uniji. Kljub temu pa so nekateri beograjski časopisi, posebno »Politika« napihnilo to afero mnogo bolj kot pa to storé vselej takrat, kadar gre za razne beograjske »posle«, kjer ni nikdar brez utaje in poneverbe težkih milijonov. Da bi pa to napihovanje dobilo »čistejšo« barvo, so vmešali v afero tudi politiko, v kar — prepričani smo — niti sami ne verujejo.

Zakaj pa potem to napihovanje, bo vprašal vsak, čeprav je odgovor lahak.

Tehnična unija bi nekemu prav lahko postala neprijetna konkurenca! Evo, to je odgovor na vso tisto napihnjeno gonjo, ki često presega vse dopustne meje, kadar se, n. pr. zadeva Tehnične unije primerja kot včeraj v »Politiki« s Staviskega afero!

Afera Diamantsteina ne sme in ne more prepričati, da se ne ustanovi dobra in prepotrebna nemško-jugoslovanska gospodarska organizacija!

Vsa gonja in njen odmev v nekem posebnem delu inozemstva pa kaže, da ne gre niti za Daniča niti za »Zbor« niti za koga tretjega, temveč da gre prav zato, da bi se pokvarili dobri nemško-jugoslovanski odnosi, da bi se onemogočilo dalekovidno in bolj organizirano sodelovanje, ki je neobhodno potrebno, pa če je to sebični in nesolidni konkurenci prav ali ne!

Radi te glavne tendence nekkih inozemskih konkurenčnih krogov in njih domačih pomagačev, je ta gonja za naše gospodarstvo naravnost nevarna, pa se jo mora čim prej spraviti v prave meje!

Če vemo, kako so vsestransko pasivne naše bilance nasproti zainteresiranim konkurentom, (osem milijard Din pasive v trgovinski bilanci z državo teh konkurentov od zedinjenja do danes, nam tudi na novo skovana gospodarska organizacija »Ekonomska centar Srednje Evrope« ne bo nikdar izravnala, kvečjemu po bridkih dosedanjih dovolj dolgotrajnih izkušnjah še povečala — op. uredn. Zbora), potem moramo vedeti tudi to, da imamo velik gospodarski interes imeti z Nemčijo čim boljše gospodarske zveze. Niti naša, niti nemška javnost ne sme na limanice nesolidni konkurenci!

*

Tako torej govore ljudje, ki jim je pri srcu narodno gospodarstvo ne pa sebična strankarska zahrbtna politika. Vsi delovni stanovi pa iz tega lahko samo sprevidijo, da strankarska in gospodarska politika druga drugo naravnost izključujeta ter da je za gospodarstvo edina rešitev odprava strank!

Tako je tudi ta umazana gonja samo nov dokaz, kako pravilna je naša pot proč od strank!

Prijatelj

nam piše: »Ko sem zasledoval zadnjo generalno ofenzivo proti »Zboru« in videl kakšni kolosalni vojščaki v nji sodelujejo, sem se spomnil na tisto lepo narodno pesem: »Eden je brez roke, drugi je brez noge, tretji...« itd. — saj veste kako. Le tako naprej — do zmage!«

Tovariš Dimitrije Ljotić govori akademski mladini

Mladina navdušeno pritrjuje njegovim besedam. Novo gospodarstvo.

V prenapolnjeni dvorani uradniške zadruge v Beogradu je imel tov. Dimitrij Ljotić predavanje o »Novem gospodarstvu«. Predavanje, ki je trajalo dve in pol uri, so navzoči poslušali z največjo vnemo in ga na mnogih mestih spremljali z burnim odobravanjem.

Kaos v gospodarstvu.

V prvem delu svojega predavanja je tov. Ljotić nanizal vzroke sedanjega kaosa v gospodarstvu. Ti vzroki so mnogo bolj globoki kakor pa se splošno misli. Zaman bi varali sami sebe, da se bo kriza kar sama od sebe rešila ter da se bomo zopet vrnili v stanje brezskrbnega miru in blagostanja. Potrebne so globoke in korenite spremembe iz temelja ne samo v gospodarstvu, temveč v celotnem gledanju na svet in življenje.

Pred svetovno vojno so živeli evropski narodi, posebno veliki industrijski v izobilju in blagostanju, drobtinice s te bogate mize pa so dobivali tudi manjši narodi, tako da je bil splošen občutek v Evropi, da bo trajalo to blagostanje večno. Odkod pa to, da je bila Evropa v tako povoljnem gospodarskem položaju? Odtod, ker je Evropa kakor finančno tako tudi gospodarsko vladala nad celim svetom. Celi kontinenti so bili njeni dolžniki, ki so ji na eni strani dobavljali svoje sirovine, na drugi pa kupovali njene industrijske izdelke.

Vse to je bilo do svetovne vojne. Toda v tej ogromni vojni niso milijoni delovnih rok v Evropi ničesar proizvajali, temveč samo porabljali. Evropa je morala od drugih kontinentov nabavljati hrano, vojni material in druge potrebe. Tako je iz upnice postala dolžnica ter dokončno izgubila svoje svetovno vodstvo. Izgubila je tudi svoja tržišča. Posledica vsega tega so se morale čutiti v Evropi, odtod tudi težka gospodarska kriza, v katero je zapadla.

Stari liberalistično-kapitalistični sistem, po katerem je bilo sezidano njeno gospodarstvo, ni več funkcioniral kakor treba. Zato se je pri posameznih narodih pojavila težnja, da svoje gospodarstvo preuredi tako, da bodo po možnosti čim manj odvisni od inozemstva. To se je zgodilo celo v tistih državah, ki so obdržale liberalistično-kapitalistični sistem proizvodnje. Tako mi danes gledamo, kako so se države zagradile z zaščitnimi carinami ter se izmenjava blaga ne izvršuje več kot pred vojno svobodno z denarjem, temveč vse bolj z zamenjavo blaga (blago za blago). Narodi uvažajo od drugih narodov njihove proizvode samo tedaj, če ti narodi pri njih vzamejo blaga v odgovarjajoči vrednosti.

Liberalizem — dva merila.

Tako stanje v Evropi je najtežje zadelo agrarne države, kakršna je naša. Do leta 1924. je Evropa še potrebovala živila ter je tedaj cena naših poljedelskih pridelkov bila na svetovnem tržišču še relativno dobra. Toda odtlej postaja povpraševanje za našimi poljskimi pridelki vse manjše in manjše, cene pa so začele katastrofalno padati. Tako je naš kmet iz dneva v dan vse bolj obubožal. Tuj kapital, ki je prišel v našo državo in v čigar rokah se nahaja največji del naše industrije, je prodajal kmetu svoje izdelke, kakor je sam hotel. Zaščitena z visokimi carinami in kartelirana, je industrija prodajala svoje izdelke po visoki ceni in to imenovala »nacionalno ceno«. Tako je naše kmečko ljudstvo prišlo v situacijo, da so se njegovi pridelki plačevali poceni radi takozvane »internacionalne« cene, industrijske izdelke

pa je kupoval po dragi »nacionalni« ceni. Na ta način je bil z dveh strani oskubljen, pa ni noben čudež, če je obubožal.

Najznačilnejša za to je zadeva cimenta v naši državi. Njegovo izkoriščanje je seveda v rokah tujega kapitala. Ta diktira njegove cene v državi. Kakšne pa so te cene, se najbolje vidi iz tega, da se cement, ki se izvaja iz naše države, prodaja 4—5 krat cenejšo, kakor ga pa kupujemo mi tukaj v državi. Če vzamemo v obzir dejstvo, da plačuje tuj kapital našim delavcem nepravilno nizke mezde, potem je jasno, koliko je škoda, ki jo le-ta prizadene našemu splošnemu narodnemu dohodku.

Ker je naše ljudstvo obubožano, je moralo postati slab potrošnik. Zato je kriza našega kmetovalca morala zgrabiti tudi našega obrtnika in trgovca. Tako je kaos postal popoln. Izhoda iz njega ni na bazi liberalno kapitalističnega gospodarstva. Sam sistem je kriv za vladajoči nered. Osnovna misel, na katerem je ta sistem zgrajen, se je preživela in pokazala, da ne odgovarja današnjim pogojem življenja.

Organsko pojmovanje.

V čem pa je bila ta liberalistična misel? Ona je izhajala iz tega, da je narod sestavljen iz zbirke posameznikov, od katerih ima vsak za sebe svobodo, da živi in dela, kar hoče. Ti posamezniki, stoječ v večni borbi med seboj, so morali izzvati kaos. Ljudje so morali iskati novo misel, ki bi mogla odpraviti ta kaos. In pojavili sta se dve nasprotni misli. Komunistična misel je smatrala, da bo borba med posamezniki prenehala, če država uniči denar in če se pojavi kot edini lastnik in kapitalist. Tako je v komunistični državi birokracija začela upravljati gospodarstvo.

Pristaši komunizma pokazujejo na velika javna dela, izvedena v Sovjetski Rusiji. Čudna stvar je samo, da duhovnik Panait Istrati in André Gidé kot nekdanji ognjeviti marksisti objavljajo po vrnitvi iz Rusije knjige, v katerih se odrekajo komunizmu, slikajoč grozote, ki so jih videli v Rusiji, ki se takorekoč imenuje »raj proletarijata«. Moram spomniti poslušalce, da se taka velika javna dela ne delajo prvič v zgodovini. V rimski dobi, v Egiptu je bilo dosti takih javnih del, celo tako velikih, da njihovi sledovi še danes stoji. Ogromne piramide v Egiptu kljubujejo zobu časa in veljajo še danes za čudo tehnike. Desetletja jih je moralo dan in noč graditi več stotisoč delavcev. Za vsa taka javna dela tako ogromnih dimenzij so bili vedno potrebni — sužnji!

Mi smo proti temu, da bi bil človek suženj. Zato zahteva organsko pojmovanje, da gospodarstvo ne sme biti zasnovano na borbi razredov, na diktaturi enega razreda — temveč na solidarnosti vseh stanov in na njihovem sodelovanju. Mi smo prepričani, da bo solidarnost med deli enega organizma, torej tudi narodnega organizma, bitni pogoj za obstanek tako delov, kot celote. Država, kot si jo »Zbor« zamišlja, postavlja v dolžnost, da se uvede skladnost med posamezne dele. Ona bo morala ustvariti Socialno pravico in osnovati narodno gospodarstvo na nacionalnih temeljih. Sodelovanje stanov z državo bo omogočilo ustvaritev gospodarskega načrta, s katerim bo omogočena naša gospodarska osvoboditev od inozemskega kapitalizma, na kar bo šele naš narod mogel ustvariti svojo popolno svobodo, za katero je prenesel toliko žrtev.

Jugoslovansko ljudsko gibanje „Zbor“ je vložilo pri Okrožnem sodišču za mesto Beograd tožbo proti g. Životi Milanoviću, da bi mu omogočilo na sodišču dokazati svoje klevete.

Tožba je vpisana pod št. KŠT. 15—37.

Glavno tajništvo „Zbora“, Beograd.

Vse, ki pišejo, vseeno ali sami ali kot papiga kogarkoli, da je v eni izmed točk v pravilih »Tehnične unije« določeno, da se ima del čistega dobička tega podjetja porabiti za podporo mladinske organizacije »Zbora«, pozivamo, da to tudi do-

kažejo, sicer bomo smatrali, da namenoma širijo lažnjive vesti ter, da tudi oni spadajo v vrsto tistih težko ogroženih propaliev, katerim je kleveta zadnje orožje.

Uredništvo »Zbora«, Ljubljana.

D. Ljotić:

Kaj je važneje od važnega?

Že dve leti opazujemo veseljačenje s hrvatskim vprašanjem. Medtem pa smo ostali na istem stališču, na katerem smo vedno stali in moramo stati.

Kajti to naše stališče ni posledica prepiranja in barantanja za kake trenutne koristi. Ono je samo rezultat vestnega opazovanja naše splošne politične stvarnosti in razumnih zaključkov o tem, kaj moramo napraviti, če hočemo obrniti tok zgodovine v korist svojega ljudstva.

Ne samo hrvatsko, tudi vsa druga vprašanja kakor slovensko, srbsko itd. hočemo rešiti — toda najprej moramo odgovoriti na neko drugo važnejše vprašanje.

Ali je Jugoslavija Srbom, Hrvatom in Slovencem potrebna, ali ne? Ali nam dokazuje zgodovina, da je za izvršitev njihove misije v svetu ona potrebna, ali ne? Ali nam dokazuje izkušnja, da bi se oni mogli tudi brez nje razviti — nemoteno, po globokih zahtevah v njih speče moči — ali ne?

Drugi ljudje ne delajo tako. Oni ne postavljajo takih vprašanj, ne gredo po tem redu, ki je edini mogoč. Zamračivši si svoj jasen pogled z individualistično mentaliteto izhajajo iz delov, ne pa iz celote, pri tem pa ne vidijo, da prinašajo s tem največjo škodo ravno delom samim.

Če bi šli po tem redu, po katerem gremo mi, bi moralo njihovo ravnanje biti drugačno. Med nami ne bi moglo biti razlike.

Kajti če je Jugoslavija nepotrebna, potem pomeni vsaka od njenih delov zahtevana žrtev čisto škodo. Če pa je Jugoslavija potrebna — če je ona neobhodni pogoj za svoje dele in njihovo doslej ovirano razvitje — potem se deli morajo pomiriti, morajo Jugoslaviji oddati žrtve, katere ona od njih zahteva.

Naš odgovor na tako postavljeno vprašanje je jasen.

Devetnajst let je kratka doba za opazovanje. Če je dovolj dolga in široka za oči jezev in hrčkov — za orlovski pogled devetnajst let ni skoro nič. Zato nismo opazovali samo devetnajst let našega skupnega državnega življenja — temveč trinajst stoletij skupne zgodovine — od prihoda naših prednikov, do danes.

Mi smo opazovali tako, ker je na taka vprašanja mogoče odgovoriti samo na podlagi takega opazovanja.

Če bi tako ne gledali, bi mogli dati tudi drugačen odgovor. Če bi gledali samo devetnajst let, bi videli samo majhen del, samo eno sedemdesetinko naše skupne zgodovine.

Tudi če bi bil Hrvat, in bi gledal na stvar tako, bi videl vse krivice nanešene moji zemlji, vse zapostavljanje, ki se mi zdi, da je naperjeno proti mojim rojakom, vse grehe, ki obremenjujejo drugo stran — pa bi bil z dušo in telesom mnenja na tisti strani, na kateri je večina Hrvatov.

Tudi kot Srb — če bi tako gledal na stvar — bi videl samo tisto, kar moja zemlja in moj rod prenašata: videl bi

ogromno moralno avtoriteto, katero je ta rod prinesel v to državo, videl bi vse velike materialne žrtve, videl bi žalitve in klevete, katere po krivem prenaša vsak dan — pa bi menda bil z dušo in telesom na tisti strani, kjer se nahajajo tisti, ki sedaj na razne načine poskušajo ustvarjati srbsko fronto.

In tako bi menda tudi kot Slovenec bil za slovensko fronto, kot Črnogorec za črnogorsko fronto — in tako po vrsti.

Toda, če najprej postavim tisto silno važno vprašanje: Ali je Jugoslavija Hrvatom, Srbom in Slovencem potrebna, ali nepotrebna? — Če to vprašanje osvetlim s historijsko objektivnostjo in narodno izkušnjo, pa potem nanj odgovorim — potem vse tisto drugo: zapostavljanje, krivice, žrtve, žalitve in klevete devetnajstih let skupnega življenja takoj izbledi in postane drugovrstnega pomena. Takoj je jasno, da morajo pravi voditelji z vso svojo dušo, z vsemi svojimi mislimi smatrati Jugoslavijo za pogoj obstanka in nemoten razvoj njenih delov, ne pa naštevati in napihovati vprašanja delov, ki bi mogla ogroziti celo samo Jugoslavijo.

Naj pogledajo Slovenci meje svojega rodu in Jugoslavije. Naj vidijo kaki so bili pogoji za razvoj Slovenstva preje, pred Jugoslavijo.

Naj uvidijo Hrvati, naj pogledajo svojo zgodovino pred Jugoslavijo — toda gledajo naj jo z nepristranskimi očmi, kakršna je. Masaryk je imel moč pogledati v zgodovino svojega naroda, v zgodovino brez falzifikatov in potvorb — naj pogledajo in uvidijo, da je Jugoslavija ravno Hrvatstvu zagotovila obstoj.

Naj pogledajo tudi Srbi svoji zgodovini moško v oči. Naj se ne varajo s tem, da so kdaj bili v stanju, da bi sami zagotovili svojo usodo. Imeli so Nemanjiće, toda v katerem času in kako dolgo? Za čas po tem naj jim gusle pojo in jih uče... In pozneje? Če se bodo hoteli otrestiti pretiravanja in bodo videli pravo stvarnost, jim bo vse govorilo, da izven Jugoslavije (kakršnokoli najširše Srbstvo bi tudi objelo to državo) Srbstvo sigurne in stalne usode ne more imeti.

Mnogi, ki bodo brali te vrste (eni dobrohotno, drugi zlohotno), se bodo čudili toliki razlagi. »Pa Jugoslavija vendar obstoja,« bodo rekli. »Saj ni nihče proti nji. Nasprotno — vsi so za njo. Samo je vprašanje, kako naj se uredi, da bo vsem dobro.«

Če bi tako bilo, jaz ne bi toliko govoril. Toda ni tako — zato govorim.

Vprašanja, ki se posebno zadnja leta neprestano postavljajo in način, kako se postavljajo — še boljše: način, kako se rešujejo, dokazujejo, da ni tako!

Zato je potrebno posebno sedaj ob ustvarjanju tako naglašene srbske fronte postaviti stvari na svoje mesto.

Red v mislih je prvi pogoj za pravilno mišljenje.

Niti Hrvat v interesu Hrvatstva, niti Slovenec v interesu Slovenstva, niti Srb v interesu Srbstva ne morejo postavljati

hrvatskega, slovenskega in srbskega vprašanja — kakorkoli bi bila važna — če preje ne odgovorijo na še važnejše vprašanje:

Ali jim je Jugoslavija potrebna ravno z ozirom na te hrvatske, slovenske in srbske posebnosti — ali jim je ni treba?

Če jim je potrebna, je treba najprej okrepiti pogoje, ki bodo zagotovili Jugoslavijo — nato pa pogoje, ki bodo zagotovili interese posebnosti.

—r:

Telesna vzgoja naroda in »Zbor«

Mati in oče! Zavedaj se, da bo bo edino država pod vodstvom »Zbora« zagotovila Tvojim sinovom in hčeram življenje, kakršno jim Ti želiš!

III.

Za izvedbo prvega dela telesne vzgoje naroda, kot smo to povedali v št. 2 in 3, je potreben obsežen in temeljit program. Program ne od danes na jutri, morda za leto ali dve, ne!

Postavljamo na podlagi ideologije »Zbora« program za generacije, da dvignemo in bomo dvignili ter postavili močan in krepak narod. Jugoslovanski narod medsebojnega tovarštva, ljubezni, sloge, požrtvovalnosti in spoštovanja!

To moremo doseči in izvesti tudi s strani pravilno izvajane telesne vzgoje naroda, po načelih in smernicah »Zbora«.

Kakor smo že povedali, mora biti država neposredno zainteresirana pri razvoju naroda tudi z vidika telesne vzgoje. V dosegu popolnega uspeha je potrebno kvalificirano vodstvo strokovnjakov, katerih dolžnost je uspešno voditi delo v posameznih referatih. Prvi del telesne vzgoje po »Zboru« daje smernice, bežno sliko ustroja tega vodstva.

Eno najtežjih vprašanj, ki zahteva temeljitega dela, delo svete dolžnosti države, je s posebnim ozirom na uspešno telesno vzgojo naroda,

varstvo deklet, mater in otrok.

Očetni, glavarju družine je prirodno naložena sveta dolžnost skrbeti za družino. Vidimo njegovo trudapolno delo za nego in vzgojo družine. Žena mu krepko stoji ob strani in deli z njim vse hudo in dobro v blagor in pošteno preživljanje družine. Toda borba za obstanek je odtrgala tudi ženo družini. Vidimo jo pri težkem delu na cesti, v tovarni, v rudnikih in drugod. Življenski boj je ženo odtrgal domu ter jo vodi k težkemu delu, ki je le prečesto enako moškemu delu. Mož in žena se borita danes skupno za obstanek, za razvoj družine, ki je osnovna celica države in naroda. Pri tem boju za zaslužek je prišlo že tako daleč, da se vodi izrazita borba med ženo in možem. Drug drugemu konkurirata. Baš to tudi ruši in uničuje veliko narodno skupnost, slogo in medsebojno spoštovanje.

»Zbor bo s svojimi smernicami in načeli, s svojim načrtnim delom za prepo-

Če se odgovori tako, bo vse šlo lahko. Nikjer ni nepremostljivih težkoč, če je odgovor tak.

Mnogo težje pa bo seveda, če padejo drugačni odgovori.

Toda vseeno bo lažje — ker bomo vsaj točno poznali prirodo težkoč, s katerimi se bomo srečali.

(Iz »Otdžbine«, Beograd.)

rod Jugoslavije v vsakem oziru, po neizogibni prehodni dobi, vrnil ženo družini ter ji dal njeno dostojanstvo!

Ker se zavedamo velikega poslanstva družine za narod in državo, hočemo družini pomagati s slehernega vidika. Zato mislimo tudi tu na neizogibno prehodno dobo, na meddobje, s katerim se moramo sprijazniti predno (bo mogoče uspešno in pozitivno rešiti sleherni vprašanje).

Ko sta mati in oče v tem meddobju pri delu za zaslužek, ostanejo otroci delno sami sebi prepuščeni, njihova vzgoja, predvsem pa telesna vzgoja je zanemarjena in pokvarjena. Tu je naloga države, državnega vodstva telesne vzgoje naroda, da mladino pritegne k sistematični in pravilni telesni vzgoji. Telesno-vzgojni odseki v posameznih krajih morejo s svojim načrtnim delom priskočiti na pomoč družini. Vodstvo splošnih vzgojnih pedagogov in specialni telesno-vzgojni voditelji morajo tu pričeti z pozitivnim delom.

Ne odtrgati otroka družini nego vzgojiti ga skupno s starši k spoštovanju in ljubezni do staršev in države ter naroda.

Kakor so državljani v pomoč državi, tako mora država stati v pomoč državljanom.

V otroških in mladinskih krožkih vzgajamo državljane k medsebojnemu spoštovanju in ljubezni. Veselje in neukrotljivo voljo mladine moramo napraviti veliko, krepko in močno. In to z telesno-vzgojnimi igrami na igriščih, v telovadnicah, zunaj v naravi na travnikih in poljih. Simbolizirajmo telesno-vzgojne igre in borbe v vzgled in življensko vajo za celo življenje. Kajti te igre in borbe bodo utrdile in vzgojile močne in krepke državljane na duhu in telesu, in ko bodo stali pred nalogami življenja, bodo te naloge z lahkoto zmagovali in prišli do zaželjenega cilja sveži in močni.

Da bomo vzgojili tako mladino — generacijo — narod je potrebno vsestransko najboljšo vodstvo z čutom odgovornosti in veseljem do dela. Vzgojitelj mora vzljubiti mladino, občutiti njihovo hoteenje, živeti se v mladino in jo očetovsko voditi. Edino tako bo mogoče uspešno delovati v tem pravcu telesne vzgoje.

Telesna utrditev naj ne bo samo stvar posameznika in staršev nego in to v prvi vrsti naloga države, saj je njen obstoj odvisen tudi od tega važnega

Razdolžitev

(Nadaljevanje.)

Pa tudi tam, kjer se govori o možnosti konjunkture pri nas in našteva vse pogoje in razloge za isto, — se prezre poudariti, da bi ob nadaljnjem obstoju znotne teorije »zlate« veljave vsi korist od take konjunkture zopet imel le finančni velekapital, borzijanec in žid, — nikdar pa ne država in narod. Ko se govori o prihajajoči konjunkturi, se ne more preko dejstva, da je eden glavnih razlogov za izboljšanje, da je vsaka država po svoje očistila svoj kreditni sistem, kar da je bilo nezdravega, da je šlo v likvidacijo, kar pa je bilo sposobno za življenje, so pa države sanirale z ogromnimi milijardnimi žrtvami vsaka država po svojih razmerah in po svoji moči in znanje so ogromne številke teh žrtv, kakor smo jih mi že svojčas navajali v naših člankih, ki so izšli v »Zboru«. Človeku pride nehote na misel izjava Keynesa, ko opisuje depresijo 90 tih let na Angleškem in izraža svoje mnenje, da bi že takrat bili na mestu taki koraki angleške države in njene finančne politike, kar pa je bilo seveda takrat nezdravljivo in nepojmljivo po tedanjih ortodoksnih nazorih kapitalističnega sistema in zlate podlage. Človeka narav-

nost veseli, da se začenejo ti nazori po našem mnenju spreminjati tudi na drugih mestih in pri ljudeh praktičnih gospodarstvenikih, ki tako indirektno svojim ljudem berejo levite, ne da bi videli v vsaki zdravi ideji takoj že »fašizem«.

Toda vrnimo se k svojemu predmetu. Če pogledamo sedanjo razdolžitev, vidimo da imamo državljane dvojne vrste, toda ne deljene po narodnosti, ampak deljene na bogataše, ki se valjajo v izobilju, pa povečini niti nimajo nobenega smisla za kak pravi kulturni užitek, na drugi strani pa berače, med njimi tudi intelektualce, ki si kulture niti privoščiti ne morejo, ker se morajo boriti za golo življenje svoje in svojih družin. Imamo nadalje državljane, katerim se brišejo dolgovi, ki so jih večkrat uprav lahkoišljeno napravili in posojeni denar zapravili, češ, saj radi zaslužite ne bo treba ničesar plačati, — in na drugi strani državljane, ki so napravili dolg iz potrebe, da so si postavili hišico, porabili posojilo za izboljšanje svoje obrti ali drugega podjetja, ki so danes v enaki ali še večji revščini, kakor kmet, pa se jim od tega dolga in od oduških obresti, ki so jim narastle, ko niso mogli plačati, — ničesar ne briše. Imamo državljane, ki plačujejo obresti od 3% naprej in imamo na drugi strani državljane, ki morajo ali bi morali plačevati obresti od 8—15% pa

tudi več. Pa imamo nadalje denarne zavode, ki od svojih dolžnikov take obresti dobivajo, ne plačujejo pa vsled zaščite vlagateljem za stare vloge nobenih obresti, še manje pa kapitala, na nove vloge pa plačujejo in oglašajo to še nesramno v listih, da so vsak čas na razpolago, po 3% obresti. Kje je torej najti tukaj pravičnega razmerja v obrestni meri za vloge in posojila in ali s takim ravnanjem ni kršena ustavna pravica državljana, ki naj bo za vse enaka?! In pri teh žalostnih razmerah se nihče ne zgane, da bi se tukaj stvar pravično uredila, kakor se ni nihče do danes zganil zoper to nemoralno početje, da se knjižice kupujejo od revnih vlagateljev za 50 pa tudi 20%, s čemur se zopet okoriščajo le one pijavke kapitalističnega sistema, ki imajo še danes denar na razpolago.

Vse to bi se dalo popraviti in vse te socialne zločine odstraniti s splošno razdolžitvijo na zgoraj predlagani način. Saj nihče ne zahteva, da bi moralo biti vsako delo enako plačano. Pač pa mora enkrat za vselej obveljati krščansko načelo, da mora biti vsako delo toliko plačano, da vsakdo lahko zadosti s tem plačilom svojim najnujnejšim življenjskim in kulturnim potrebam in da vzdržl s svojim zaslužkom družino, da bo zakonska žena lahko samo to in mati in da bo lahko vzgojila pošteno

svoje otroke, ne da bi se morala poleg gospodinjstva ukvarjati z drugim poslom, ali biti event. kot žena ali samica še telesna sužnja velekapitalista in žida.

V polni meri se zavedamo, da je za pravilno rešitev vseh teh vprašanj potreben denar in zopet denar, ki ga pa ne more nuditi kapitalistični sistem. Treba je tedaj odstraniti predvsem sanjavo teorijo o »zlati« valuti in ustvariti v posameznih državah nov novčani sistem, kakor ga predlagajo Keynes, Fischer, Cassel in drugi in urediti vse gospodarstvo v načrtno združeno gospodarstvo, ki onemogoča tudi državni kapitalizem, kakor ga ima danes komunistična Rusija, in s tem odstraniti vsi korupcijo, ki je možna le v kapitalističnem sistemu »zlate« valute, za prvo silo pa izvesti revizijo premoženj (služb. itd.) in odvzeti današnjim pijavkam vse, kar so si na socialno nefair način in brez poštenega dela pridobile. To so vsa ona ogromna nakopičena bogastva, katerim je na prvi pogled vidno, da jih posamezni človek, ročni ali duševni delavec s poštenim delom ni mogoče pridobiti, ampak si jih je zamogel nagrabiti le v današnjem kapitalističnem sistemu in v načinu poslovanj, ki jih ta sistem nudi, torej le iz špekulativnih poslovanj, ali naravnost iz izvedenih socialnih zločinov.

Drim.

vprašanja. Kakor je za obstoj naroda in države potrebna šoloobveznost, tako je tudi potrebna

obvezna telesna vzgoja naroda.

Starši bodo z veseljem in brez skrbi šli za zaslužkom, saj bodo njihovi ne-bogljenci v dobrih in skrbnih rokah vodstva. Naloga države je, da svoje vzgojno delo pripravi in organizira tako, da se mladino tudi s strani telesne vzgoje, kakor smo to omenili, izobrazi za življensko pot. Tudi to je naloga telesne vzgoje.

(Dalje prih.)

Omladina Zbora je zborovala v Zagrebu

V nedeljo, dne 14. februarja so zborovali v Zagrebu starešine organizacijskih področij O. Z. Prisotni so bili delegati Sušaka, Splita, Dubrovnika, Šibenika, Beograda, Zagreba, Smedereva, Petrovgrada, Vršca, Maribora in Ljubljane. Starešine ostalih organizacijskih področij, ki se niso udeležile sestanka, so se primerno opravičili in pozdravili zbrane delegate, želeč jim največjih uspehov pri zasedanju. Sestanek je vodil vrhovni starešina O. Z. tov. Gregorič Danilo.

To zasedanje O. Z. pomeni važen mejnik v prodiranju zborovske ideologije med širše ljudske sloje, zlasti pa med cvet naroda — mladino, ki se čimdalje bolj oklepa »Zbora« kot edino odrešilnega pokreta, ki naj povede vse pozitivne borbene-ustvarjajoče sile našega naroda v lepšo, boljše, novo bodočnost po še edino mogoči poti, to je po poti navdušujočega in ustvarjajočega delovanja v duhu naših smernic.

Mladina je izrazila brezpogojno zvestobo in zaupanje svojemu in narodnemu vodji tov. Ljotiču, čigar pozdravi zbranim omladinam, izrečeni po tov. Gregoriču, so vzbudili val udarnega navdušenja.

Tov. Gregorič je v obširnem govoru podal sliko današnjega položaja in se dotaknil v tej zvezi tudi vloge, ki jo ima naš pokret v tako razburkani narodni sedanosti. Njegove besede so izzvenele bodrilno in optimistično za nas Omladince »Zbora«, ki bomo imeli priliko v najkrajšem času dokazati, da hočemo biti ne samo elita pokreta, temveč gonilna — vstvarjalna sila na najnevarnejših točkah socialnogospodarskega udeleževanja za narodovo staro pravdo.

Delovni del zasedanja je bil vse skozi stvaren in prežet neomajnega zaupanja v našo bodočnost in naš uspeh. Ugotovitev šestmesečnega uspešnega dela med našo mladino in v ostalih plasteh našega naroda nam bodo služile kot neomajne postojanke, odkoder bo O. Z. usmerila svoje apostolsko-ideološko delovanje v nove pravce, stoječ usodno na mrtvi straži narodnega preporoda Jugoslavije in vsega Južnega Slovanstva.

Sklepi o enotnem okvirnem usmerjanju dela O. Z. v bodočih mesecih do skrajnjega državnega kongresa vse Omladine »Zbora« v Smederevu — zibelki našega preporodovskega navdušenja so se enkrat potrdili notranjo trdnost pokreta, ki ne samo, da bo lahko kljuboval vsem napadom na našo enotnost, ampak ki bo z načrtnim obrambnim ideološkim sunkom te napade odbil in razbil. Disciplina O. Z. bo oni obrambni zid, ob katerem se bo izjalovil razdiralni in uničujoči bes naših ideoloških protivnikov. Omladina »Zbora« sprejmi borbo, ki ti jo vsiljujejo in dobojaj jo do naše končne zmage!

Tovariši, napreji!

—jj.

Dobovski kameleon.

Zelo navdušen pristaš JRZ v prvi slovenski občini preko Sotle — v Dobovi ima, — kakor pravijo, — v miznem predalu še skrbno shranjeno štambiljko JNS, za vsak slučaj namreč. Vrag si ga vedi! Za U. O. in JRZ zna priti še JNS na vrsto za pogajanja z dr. Mačkom. Iz tiste reči v Deutschevi vili namreč nikakor ne moreš biti pameten. Se najboljši bi bilo poslati k vragu vse te različno sestavljene velike črke iz abecede, pa iti z onimi, ki so proti vsem abecednim godlam. Baj je tako tudi mislijo Dobovčani sploh.

Poplava

Ves svet so preplavile vesti o neizmernih, resnično v ameriških rekorderških razmerah nastopivših poplavah Missisipijskega in pritokov. V nekem tukajšnjem listu smo videli in brali podroben opis te grozne katastrofe, ki je tokrat zopet prizadela mogočno Ameriko...

Pred nekaj leti je stal ravno tako ves svet pod vtisom razburljivih vesti o neizmernem žitnem pridelku iste Amerike ter bral z deljenimi občutki o silovito padajočih cenah v njej.

Pred mnogo, mnogo leti, katerih se danes najbrž nihče več ne spominja, je prišla od ravno tam tudi vest o novem, industrializiranem načinu obdelovanja zemlje, s katero so jo naravnost posilili k bajnim donosom žita, »dry farming system«. Danes beremo v vseh gospodarskih listih, da je Amerika na svetovnem žitnem trgu popolnoma izostala, in celo to, da že nastopa v vedno večjem obsegu kot kupec žita! Sedaj pa pogledjmo, kaj in kakšno zvezo ima to z našim načrtnim gospodarstvom, ki ga naš »Zbor« zahteva in hoče uveljaviti.

Gornja izvajanja naj bodo samo enostaven, šolski primer mesto dolgovernih dokazovanj o kruti resničnosti in potrebi načrtnega gospodarstva. Pokažejo naj nam samo čemu je zlasti dandanes načrtno gospodarstvo tako izredno važno celo za velike, toliko bolj pa še za male narode in torej tudi za nas.

Ko so tedaj začeli s posiljevanjem zemlje, so pri tem popolnoma pozabili pogledati malo v bližnjo bodočnost, ker jim je pred očmi blestel samo veliki, neizmerni profit, katerega je njih takozvani »dry farming system« obetal in resnično nekaj časa tudi dajal. V zločinski pohlepnosti so videli samo svoj dobiček, pozabili na vse ostalo in se z roparsko grabežljivostjo vrgli nad nesrečno zemljo, da ji iztisnejo še veliko več, kot je mogla v normalnih prilikah dati iz sebe.

Zakoni narave so stopili sicer nekoliko počasnno, zato pa tem sigurnejše v dejstvo. Ker izvleče žito, zlasti pšenica, mnogo vlage in ostalih rudninskih snovi iz zemlje, postaja zemlja za njo vedno prhekjša in nevezana med svojimi najdrobnejšimi delci. Tvorne snovi se se redčile in zaostajal je le nekaj droben, izredno gibek in suh pesek, brez vsake zveze s svojo podlago.

Ob ta neizmerna polja so mejili še bolj neizmerna pragozdi, nad katere so se vrgle zopet nove tolpe najbrezvestnejših podjetnikov in gospodarile v njih kot gladni volkovi v nezaščiteni staji. Nikogar ni bilo, ki bi jim zastavil pot ali jih podvrgel kakemu razumnemu zakonu. Na mnogih slikah smo videli ogromne lesne splave, ploveče po Missisippiju, proti katerim so bili naši savinjski nedolžna otroška igračka. Za padlimi gozdovi je ostala gola, nezasejana ravan in razpadala v žarečem ameriškem soncu. Tiho in nevidno je raslo maščevanje narave nad njenimi posilniki. In nekega dne, zadnjič torej ravno letos, izbruhnilo je s tisto nebrzdano silo na plan, kakršne je zmožna samo mati narava...

Kaj je danes končni rezultat onega bajnega dobičarskega sistema dry farming, blaznega razdejavanja pragozdov in kam je šel ves tisti denar...?

Neizmerna škoda, ki znaša nad 1 milijardo dolarjev, uničeno ozemlje v velikosti naše Jugoslavije in tisoče nedolžnih žrtev v velemestih in vaseh...

Denar je že zdavnaj obležal v zlatih kletih velebank ali pa dirka po celem svetu za novimi bratci. Njihovi posestniki berejo iz varnih salonov daleč proč o katastrofi in študirajo, s kakim novim sistemom bodo nagrabili še večje bogastvo. Vpitje umirajočih, šumenje besnih valov ne seže do njih. Pač pa bo občutila cela dežela nove hude davke, ker morajo najti to milijardo za vsaj delno povrnitev škode in novo milijardo za eventualno preprečenje podobnih katastrof, v kolikor je to sploh mogoče.

Tako vidimo posledice nebrzdanega kapitalizma in zločinske neodgovornosti njegovih vedno redkejših, a težjih imetnikov. Cele države opustošene, stotisoče bednih in golih — vse za prenasočene zveri v človeški podobi, ki ne vedo, kaj bi si še privoščili novega v draženje propalih svojih nagonov!

Ko bi bilo tam vladalo načrtno gospodarstvo, ki vsega tega ne moglo biti. Vsakemu agrarnemu strokovnjaku je jasno, kam mora voditi tako blazno posilstvo zemlje in pustošenje njenega okrasja: gozdov. V državi načrtnega gospodarstva, kjer imajo prvo besedo v vsem strokovnjaki, se to sploh ne bi moglo dogoditi in cela tista ogromna pokrajina bi bila obvarovana te nezaslišane katastrofe. Seveda bi pri tem ne pridelali toliko žita, da bi ga bilo treba potem radi prenizkih cen uničevati, in bančni konti raznih krivonoscev in sličnih ne bi mogli beležiti onih bajnih števil, katere beležijo v posledici tega zdaj.

Primeri z Ameriko je mogoče za nas prevelika, bo kdo dejal. Pomisli naj samo, da znači za nas 1 milijon dolarjev ravno tako ogromno svoto kot tam 1 milijarda in da se pri nas za ta denar da zgraditi nešteto stvari, katerih smo kravo potrebni in jih sedaj ne zmoremo. S tem hočem samo reči, da je za nas kot siromašen narod, načrtno gospodarstvo še nujnejša potreba kot za velike, ker nimamo prav nobenih kapitalnih rezerv in živimo takorekoč iz rok v usta...

ORGANIZACIJA »ZBORA«

Gospod minister dotranjih zadev je z rešenjem I. št. 3750 z dne 6. JANUARJA 1937, ki je dne 18. FEBRUARJA 1937. sporočeno predsedniku Omladine Zbora tov. Danilu Gregoriču, prepovedal POSEBNE organizacije Omladine Zbora.

Srez Ljubljana mesto.

Ljubljana. V soboto, 13. t. m. je priredila krajevna organizacija »Zbora«, Ljubljana-Vič, predavanje za člane in prijatelje našega gibanja. Prostorni salon gostilne Kramarja, je bil popolnoma zaseden poslušalcev. Predaval je tovariš Šturm »O stoletni borbi stanov s strankami«. Govornik je bil večkrat prekinjen s pritrditvami in odobravanjem, posebno pa na koncu svojega zanimivega predavanja. Navzoči tov. dr. Mazek iz Litije je k tej temi prispeval nekaj zanimivih ugotovitev, ki so jih navzoči zelo pazno poslušali. V imenu omladine se je prijavil še tov. Vogrinc, ki je v kratkem in navdušujočem govoru bodril tovariše na skupno delo proti strankarski politiki.

Bil je lep večer in želja vseh je, da se v kratkem zopet priredi kako predavanje.

Srez Ljubljana okolica.

Tomislj. Dne 14. t. m. je bil tudi pri nas informativni sestanek Jugoslovanskega ljudskega gibanja »Zbor«. Delegati iz Ljubljane so nam v prav živih slikah predočili položaj, v katerega je zapeljala liberalna demokracija svet. Tov. Šturm nam je orisal program Zbora v splošnem, medtem ko nam je tov. Mazek pojasnil prav pereča kmečko gospodarska vprašanja z ozirom na naše denarstvo. Pokazal nam je pota, po katerih bo zadružništvo rešilo težko gospodarsko krizo. Tov. Zupančič nam je pa orisal vlogo nas Slovencev v veliki družini Slovanstva, kateremu bo prej ko slej izročeno krmilo svetovne politike. Pokazal nam je v prav živih slikah vlogo židovstva na polju raznih internacional. Tudi tov. Loboda se ni mogel premagati, da nas ni v prav krepkih besedah vzpodbujal k osamosvojitvi in k začetku res pozitivnega dela v veliki zgradbi naše Jugoslavije.

Oglasil se je k besedi še akademik tov. Vogrinc, ki nam je tudi lepo in ganljivo orisal položaj mladine. Res, takih sestankov bi bilo treba še več. Saj se človek prav resno poglubi zatej v najbolj pereča vprašanja in začne, če ne drugo, vsaj v svoji glavi misliti. Le naprej — do zmage!

Št. Vid nad Ljubljano. V četrtek, dne 18. t. m. je bil pri g. Ivanu Zaletelu v Malih Vižmarjih za ožji krog povabljenec informativni sestanek. Globoko razumevanje navzočih je pokazalo, kako pravilno stališče je zavzel naš tov. Ljotič za preosnovo gospodarskih in socialnih odnosov, kakor je izraženo v zborovskih smernicah in načelih. Navzoči so z največjo pazljivostjo sledili tov. Zupan-

Zato je tudi naravnost nepojmljivo, da se pri nas doslej ni dalo izpeljati to načelo o načrtnem gospodarstvu, ki je za nas edino odrešilno. Razumljivo je sicer, ako pomislimo, da mi spričo tolikih bivših in sedanjih strank sploh ne moremo priti ven iz medsebojnega klevetanja in oviranja, pri čemur bi bil seveda čudež, ako bi se dalo reševati tudi gospodarstvo.

Pogovor pod lipo.

»Nasprotnik »Zbora«: »No ti Ljotičev, kdaj boste zmagali?«

Zboraš: »Sedaj prav kmalu — ko so nas pričeli židje »financirati...«

MSKVA—ŠANGHAJ

je prebral nekdo v Dobovi, da v Ljubljani dajejo film Moskva—Šanghaj, pa je vzdihnil: »Škoda, da ni Dobova tako daleč od Žirov kot Moskva od Šanghaja...«

Interesent poklicnemu politiku: Kdaj nameravate izvesti splošno razdolžitvo, katero ste napovedali?

Odgovor: Priprave najbrž ne bodo končane prej, dokler se slednji od naših ne okoristi s sedanjim stanjem...

čiču, ko je ista tolmačil. Prehitro je potekel čas, in želji, da se skliče širši sestanek, bo po možnosti kmalu ugodeno. Čas in kraj bomo pravočasno obvestili. Tovariši iz Št. Vida, Stanežič, Vižmarij in Tacnja pa prosimo, da že sedaj premišljajo, kateri naj se povabijo.

Srez Radovljica.

Jesenice. Informativni sestanek, ki je bil v nedeljo, 21. t. m. v gostilni Tancar, je bil jako lepo obiskan. Prostori so bili do zadnjega zasedeni predvsem iz vrst delavskega in obrtniškega stanu. Po pozdravnem in uvodnem nagovoru tovariša Šiferja je povzel besedo tov. Šimnovec, ki je v lepo zasnovanem govoru obravnaval početek gibanja, ter raztolmačil ideološko stran »Zbora«. Njegov govor je bil pazljivo in z zanimanjem poslušan. Kot drugi govornik je bil tov. Šturm, ki je v enoinpolurnem govoru orisal socialni, gospodarski in politični položaj našega ljudstva. Dotaknil se je vseh mogočih problemov težko delovnih stanov, posebno pa delavskega. Za njegova stvarna in res zanimiva izvajanja je bil deležen splošnega pritrdjevanja in odobravanja.

Bil je to prvi sestanek »Zbora« na Jesenicah po volitvah 5. maja. Pred volitvami je imel na Jesenicah v taistem prostoru svoje zborovanje naš predsednik tov. Dimitrije Ljotič, in delavstvo ga ima še živo v spominu, posebno pa njegove iskrene besede. Takrat so marksisti njegov govor zelo motili z medklici, pa je tudi preko tega padlo rodovitno seme v ta industrijski kraj.

Tovariši so pridno na delu za ustanovitve postojanke »Zbora«.

Srez Slov. Konjice.

Ustanovni občni zbor O. Z. v Slovenskih Konjicah, ki bi moral biti dne 21. februarja, je bil vsled razpisa banske uprave pov. No. 859/1 preložen na nedoločen čas. Organizacijski trud in potrovalni stroški delegatov O. Z. iz Ljubljane, Celja in Maribora se pa niso preložili, temveč le podvojili. Omladinci iz Slovenskih Konjic pa nam sporočajo, da se je ravno vsled tega njihova volja do dela kar potrojila, da ne rečemo podesetorila. Vse to je pa le ena od tolikih posledic — časa, v katerem živimo...

Litijski srez.

Javni sestanek JLG Zbor bo v nedeljo, dne 7. marca t. l. ob 9. uri v kino Triglav v Zagorju, na katerem bodo poročali tov. Zupančič, Šturm, dr. Mazek za članstvo je obvezno, da se sestanka polnoštevilno udeležijo ter pripelje še druge somišljenike. — Odbor.

Tovariša, ki nam je poslal članek s psevdonimom »Mefisto«, prosimo, da sporoči uredništvu svoj popoln naslov, (ki ostane seveda uredniška tajnost), ker uredništvo ne more objavljati člankov, ne da bi vedelo, kdo mu jih pošilja.

Uredništvo.